

Wijkbeheer in Woerden: van experimenteel naar structureel

Amsterdam, 29 december 1999

Tjitse Dijkema
Georgia de Poorter

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Korte voorgeschiedenis	4
3	Organisatie	6
3.1	Inleiding	6
3.2	De organisatiestructuur	6
3.3	Gemeentelijke contactpersonen	8
3.4	Bewonersparticipatie	9
4	Stand van zaken	10
5	Resultaten interviews	12
5.1	Inleiding	12
5.2	Betrokkenheid eigen organisatie	12
5.3	De ambities ten aanzien van wijkbeheer	12
5.4	De organisatie rond wijkbeheer	13
5.5	Het wijkplatform en wijkbeheer	14
5.6	De werkgroep en de projectgroep wijkbeheer	15
5.7	De gemeente en wijkbeheer	15
5.8	De politiek en wijkbeheer	16
5.9	De resultaten van wijkbeheer	16
5.10	Wijkbeheer en de toekomst	17
6	Conclusies	18
6.1	Inleiding	18
6.2	Betrokkenheid eigen organisatie	18
6.3	De ambities met wijkbeheer	18
6.4	De organisatie rond wijkbeheer	19
6.4.1	Coördinatoren wijkbeheer	19
6.4.2	De werkgroep en de projectgroep wijkbeheer	20
6.4.3	Bewonersparticipatie	20
6.5	Wijkbeheer en de politiek	20
6.6	De resultaten van wijkbeheer	21
6.7	Wijkbeheer en de toekomst	21
7	Discussiebijeenkomsten	22
7.1	Inleiding	22
7.2	Resultaten discussiebijeenkomsten	23
7.2.1	Resultaten 28 juni 1999	23
7.2.2	Resultaten 21 september 1999	24
8	Advies	27
	Bijlagen	
Bijlage 1	Overzicht geïnterviewde personen	32
Bijlage 2	Geraadpleegde literatuur	33

1 Inleiding

Eind januari 1999 heeft de gemeente Woerden aan Van Dijk, Van Soomeren en Partners opdracht verleend tot de evaluatie van het wijkbeheer in een drietal wijken in die gemeente. Tevens werd verzocht daarbij aan te geven of en zo ja, op welke wijze wijkbeheer moet worden verbreed. De probleemstelling is daarbij als volgt omschreven:

"In hoeverre wordt de doelstelling van het verbeteren en in stand houden van een kwalitatief goed woon- en leefklimaat in Molenvliet, Schilderskwartier en Snel en Polanen bereikt en hoe beoordelen de betrokken participanten de organisatie, de samenwerking, de ambities, de producten en de opbrengsten van het wijkbeheer?"

Naast de evaluatie van het wijkbeheer in de drie genoemde wijken zal dus ook een aantal adviesvragen moeten worden beantwoord. Daarbij zal een voorstel worden ontwikkeld inzake:

- de toekomstige koers en organisatie van het wijkbeheer tegen de achtergrond van de ambities en de inzet van betrokken partijen;
- de wijziging van de organisatiestructuur en de verbetering van de betrokkenheid van bewoners;
- de rol van de gemeentelijke bestuursorganen bij wijkbeheer;
- de aanpak en organisatorische aanpak van wijkbeheer in andere wijken van Woerden;
- de reikwijdte van wijkbeheer (welke beleidsvelden vallen onder wijkbeheer).

De opdracht is in 3 fasen verdeeld: inventarisatie en evaluatie, terugkoppeling eerste resultaten en rapportage en advies.

Tijdens de eerste fase is door middel van documentenanalyse en interviews inzicht verkregen in de aanpak van en de stand van zaken rond het wijkbeheer in Molenvliet, Schilderskwartier en Snel en Polanen. Tevens zijn gedachten, ideeën en wensen omtrent de verdere ontwikkeling van wijkbeheer in Woerden geïnventariseerd. Het resultaat van de eerste fase, ligt thans voor u.

De rapportage is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 2 wordt een korte voorgeschiedenis van het wijkbeheer in Woerden geschetst, in hoofdstuk 3 de organisatie van het wijkbeheer. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de stand van zaken op dit moment, terwijl in hoofdstuk 5 de resultaten van de interviews worden weergegeven. Hoofdstuk 6 bevat de (voorlopige) conclusies en aandachtspunten van de onderzoekers. Hoofdstuk 7 bevat een samenvatting van de gehouden discussiebijeenkomsten. Tot slot volgt in hoofdstuk 8 het advies.

In bijlage 1 van dit rapport is een overzicht van de geïnterviewde personen opgenomen, terwijl in bijlage 2 het bestudeerde materiaal is vermeld.

2 Korte voorgeschiedenis

Het wijkbeheer in Woerden is gestart op initiatief van de gemeente met de invoering van een wijkplatform in Molenvliet begin jaren '90. De directe aanleiding werd gevormd door onrust en gevoelens van onveiligheid die waren ontstaan na een moord en het afbranden van enkele schoolgebouwen in de wijk.

In 1995 volgde het Schilderskwartier, naar aanleiding van een onderzoek naar de leefbaarheid in die wijk. Thema's die in het onderzoek aan bod kwamen waren de woonomgeving, scholen, het winkelaanbod en het voorzieningenniveau in de wijk. Uit het onderzoeksrapport kwam naar voren dat er sociale problemen in het Schilderskwartier waren. Als reactie is toen het wijkplatform Schilderskwartier opgericht.

In 1997 is op initiatief van bewoners van de nieuwbouwwijk Snel en Polanen een bewonersplatform opgericht dat zich "Wijkoverleg Snel en Polanen" noemt. Het wijkbeheer in Snel en Polanen verschilt in een aantal opzichten van het wijkbeheer in Molenvliet en het Schilderskwartier:

- in Snel en Polanen is het wijkbeheer gestart op initiatief van bewoners en niet op initiatief van de gemeente;
- de wijk Snel en Polanen is een nieuwbouwwijk in ontwikkeling, een groeiende wijk.

Vooralsnog beperkt het wijkbeheer in Woerden zich tot voornoemde drie wijken.

Over de ontwikkeling van het wijkbeheer in Woerden staat in vergelijking met andere gemeenten weinig op papier. De term duikt voor het eerst op in een advies van de dienst Welzijn aan het college van burgemeester en wethouders (september 1993). Volgens de steller van het advies maakt wijkbeheer twee trends zichtbaar: aan de ene kant de terugtrekkende overheid en aan de andere kant een andere manier van werken, namelijk integraal. Gelet op de organisatorische veranderingen die binnen het ambtelijk apparaat nodig zijn om integraal te werken, wordt besloten om eerst met wijkbeheer te experimenteren. Overigens blijkt uit de geraadpleegde documenten dat er tussen de ambtelijke top van de diensten Welzijn en Openbare Werken regelmatig overleg is over het onderwerp wijkbeheer.

Naast een middel om de leefbaarheid in de wijk te verbeteren wordt wijkbeheer in een later stadium vooral beschouwd als een onderdeel van een breder proces: wijkgericht werken. Met de term wijkgericht werken wordt al datgene aangeduid wat met wijkbeheer, buurtbeheer, wijkgericht samenwerken en de actieve wijkaanpak te maken heeft. Het wijkgericht werken in Woerden heeft de volgende centrale doelstelling:

"Het verbeteren en in stand houden van een kwalitatief goed woon- en leefklimaat in de Woerdense wijken".

Daarbij wordt gekozen voor een bottom-up benadering: "de wijk" heeft het primaat bij de verder concretisering van deze doelstelling. Samenwerking tussen gemeente, bewoners en andere betrokkenen in de wijk is daarbij een sleutelbegrip.

Deze hoofddoelstelling is nader uitgewerkt in een vijftal subdoelstellingen, die elk een aspect van het wijkgericht samenwerken belichten:

- het bevorderen van een goede communicatie tussen beheerders en gebruikers in de wijk (kortere lijnen maken);
- het vergroten van de invloed van burgers op de inrichting en het beheer van de woon- en leefomgeving;
- het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij het beheer van de woon- en leefomgeving;
- het stimuleren van een snelle en integrale aanpak van knelpunten in de wijk;
- afstemming en samenwerking met andere partners in de wijk.

In hoofdstuk 3 en 4 zal nader worden ingegaan op de manier waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan deze formele doelstellingen.

In het collegeprogramma voor de periode 1998-2000 wordt wijkbeheer beschouwd als onderdeel van bestuurlijke vernieuwing. Om de sociale samenhang in de wijken te versterken zal het gemeentelijk beleid erop gericht moeten zijn het wijkgericht werken te intensiveren. Hierbij zullen bewoners en wijkplatforms worden ingeschakeld.

3 Organisatie

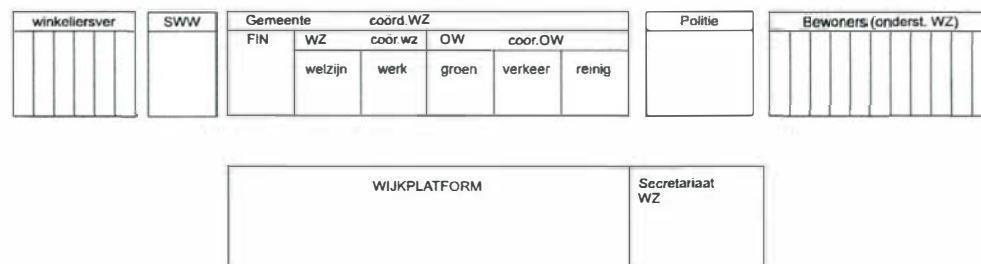
3.1 Inleiding

In de gemeente Woerden is ervoor gekozen om het primaat van het beleid ten aanzien van wijkbeheer neer te leggen bij de dienst Welzijn. Belangrijkste reden hiervoor was het feit dat de dienst Welzijn al beleid ontwikkeld had op het gebied van sociale vernieuwing en bewonersparticipatie. Gelet op de raakvlakken met beide beleidsterreinen is wijkbeheer ondergebracht bij de dienst Welzijn. De dienst Openbare Werken kon hiermee instemmen.

3.2 De organisatiestructuur

De organisatie van het wijkbeheer in Woerden is grotendeels gebaseerd op een in 1994 door Abakus uitgevoerde evaluatie van het experiment wijkbeheer in het Schilderskwartier. In dit rapport wordt een structuur gepresenteerd, waarin het wijkplatform een centrale positie inneemt. In een wijkplatform hebben alle partijen zitting die verantwoordelijk zijn of zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid in een wijk.

Organisatiestructuur Wijkbeheer Woerden

Omdat het wijkbeheer zich vooralsnog beperkt tot het Schilderskwartier, Molenvliet en Snel en Polanen zijn alleen in deze wijken wijkplatforms actief.

Wijkplatform Schilderskwartier:

heeft de volgende leden/deelnemers

- Gemeente Woerden:
 - coördinator Wijkbeheer dienst Welzijn;
 - coördinator Wijkbeheer dienst Openbare Werken;
- Politie, district Rijn en IJssel:
 - Wijkagent;
- Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Woerden;
- Stichting Woonbelangen Woerden;
- Stichting Welzijn Ouderen;
- Winkeliersvereniging Tournoysveld;
- De bestuurscommissie buurthuis Schildershonk;
- Individuele bewoners van het Schilderskwartier;
- Wijkconsulent.

Het wijkplatform Schilderskwartier komt zo'n 10 keer per jaar bijeen.

Wijkplatform Molenvliet:

heeft de volgende leden/deelnemers

- Gemeente Woerden:
 - coördinator Wijkbeheer dienst Welzijn;
 - coördinator Wijkbeheer dienst Openbare Werken;
- Politie, district Rijn en IJssel:
 - Wijkagent;
- Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Woerden;
- Stichting Woonbelangen Woerden;
- Gehandicaptenplatform;
- Winkeliersvereniging;
- Individuele bewoners uit Molenvliet;

Het wijkplatform Molenvliet komt zo'n 10 keer per jaar bijeen.

Wijkplatform Snel en Polanen:

heeft de volgende leden/deelnemers

- Gemeente Woerden:
 - coördinator Wijkbeheer dienst Welzijn;
 - coördinator Wijkbeheer dienst Openbare Werken;
- Politie, district Rijn en IJssel:
 - Wijkagent;
- Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Woerden;
- Individuele bewoners uit Snel en Polanen;
- Wijkconsulent;
- Stichting Welzijn Ouderen;
- Middenstand.

Het wijkplatform Snel en Polanen vergadert eenmaal per zes weken. Dit wijkplatform heeft drie werkgroepen: verkeer, openbare ruimte en wijk- en welzijnsvoorzieningen. Deze laatste werkgroep houdt zich met name bezig met de busverbindingen, de inrichting van het winkelgebied en het wijkcentrum. Het wijkplatform geeft zelf een wijkkrant uit. De kosten hiervoor worden betaald uit de advertentie-inkomsten. Het wijkplatform heeft van de gemeente Woerden een subsidie gekregen van f 5.000 voor het ontplooiën van activiteiten (St. Maarten en straatspeeldagen).

De deelnemende partijen in de wijkplatforms van het Schilderskwartier en Molenvliet hebben met elkaar een convenant afgesloten. In dit convenant leggen alle betrokken partijen vast dat ze een gezamenlijke inspanning zullen leveren:

"Dit convenant heeft als doel het vastleggen van afspraken tussen de participanten aan het project wijkbeheer in het Schilderskwartier, verenigd in het Wijkplatform Schilderskwartier, teneinde een optimale inzet van alle participanten te realiseren."

Op deze manier erkennen de participanten de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in een wijk. In Snel en Polanen is (nog) geen convenant afgesloten. Overigens verschijnen in alle drie de wijken zogenaamde wijkkranten, waarin informatie wordt gegeven over onder andere het wijkplatform.

3.3 Gemeentelijke contactpersonen

Om het wijkbeheer te coördineren zijn binnen het ambtelijk apparaat twee coördinatoren aangesteld: een bij de dienst Welzijn en een bij de dienst Openbare Werken.

Coördinator Wijkbeheer dienst Welzijn

De functie van coördinator wijkbeheer wordt uitgeoefend door een beleidsmedewerker van de dienst Welzijn. Naast haar reguliere takenpakket is zij ook budgethouder wijkbeheer. De coördinator is verantwoordelijk voor de bewaking van afspraken en het proces ten aanzien van wijkbeheer. De daaraan verbonden taken zijn:

- het ontwikkelen van beleid op het gebied van wijkbeheer;
- het voeren van het secretariaat van de wijkplatforms Molenvliet en Schilderskwartier;
- het aansturen van de projectgroep wijkbeheer;
- het bewaken van het proces van wijkbeheer en signaleren van knelpunten en deze melden aan de betreffende ambtelijke diensten en de projectgroep;
- het aanspreken van de betrokken ambtelijke diensten bij het stagneren van activiteiten.

Coördinator wijkbeheer dienst Openbare Werken

Net als de coördinator wijkbeheer van de dienst Welzijn worden de taken op het gebied van wijkbeheer uitgeoefend naast het reguliere takenpakket. De werkzaamheden betreffen:

- het doorsluizen van vragen vanuit de wijkplatforms naar de betreffende afdelingen binnen de dienst Openbare Werken;
- het terugkoppelen van informatie van de dienst Openbare Werken naar de wijkplatforms;
- het signaleren van voor de dienst belangrijke ontwikkelingen binnen het wijkplatform.

Werkgroep wijkbeheer

De beleidsontwikkeling met betrekking tot wijkbeheer wordt getoetst in de werkgroep wijkbeheer. De werkgroep bestaat uit:

- de drie wethouders;
- directeur Openbare Werken;
- chef dienst Welzijn;
- coördinator wijkbeheer dienst Welzijn;
- coördinator wijkbeheer Openbare Werken;

Projectgroep wijkbeheer

In het kader van het Organisatie & Ontwikkelingstraject zijn enige tijd geleden een aantal projectgroepen geïnstalleerd, waaronder de projectgroep wijkbeheer. Deze bestaat uit:

- gemeentesecretaris;
- coördinator wijkbeheer dienst Welzijn;
- coördinator wijkbeheer Openbare Werken;
- wijkploegleiders;
- wijkconsulenten;
- medewerker van de afdeling Bouwzaken;
- medewerker van de afdeling Onderwijs;
- medewerker van de afdeling Financiën;
- medewerker van het stafbureau Bestuursondersteuning/bestuurlijke vernieuwing;
- chef weg- en waterbouw;

De projectgroep wijkbeheer heeft als taak plannen en activiteiten te ontwikkelen op het gebied van wijkbeheer. De voorstellen van de projectgroep worden vervolgens in de werkgroep wijkbeheer nader besproken. Overigens is door installatie van de projectgroep de vergaderfrequentie van de werkgroep enigszins afgenomen. Ook is onduidelijk of na de komst van de projectgroep de werkgroep in de toekomst nog wel moet blijven bestaan.

3.4 Bewonersparticipatie

Naast het zitting nemen in het wijkplatform kunnen de bewoners participeren door:

- het zelf uitvoeren van activiteiten. Bijvoorbeeld door het uitgeven van een wijkkrant, het organiseren van een wijkfeest, wijkschoonmaakdagen of een wijkschouw.
- het zelf zitting nemen in een werkgroep (vooral in Snel en Polanen);

Sinds 1998 worden de bewoners in de wijken Schilderskwartier en Snel en Polanen professioneel ondersteund door een wijkconsulent (Schilderskwartier 12 uur, Snel en Polanen 6 uur). De gemeente Woerden heeft hiertoe twee medewerkers van de Stichting Welzijn Gouda ingehuurd. Deze medewerkers coachen en begeleiden de bewoners, bijvoorbeeld door het beleggen van bewonersbesprekingen. Op zo'n bewonersbespreking wordt de agenda van het wijkplatform doorgenomen.

4 Stand van zaken

Wijkbeheer is gestart als experiment in de wijk Molenvliet. Enige tijd later volgde het Schilderskwartier en Snel en Polanen. De drie wijken zijn verschillend van karakter. Molenvliet en het Schilderskwartier zijn echte volksbuurten. Snel en Polanen is een nieuwbouwwijk, waar vooral hoogopgeleide tweeverdieners wonen. Het karakter van de wijken bepaalt welke onderwerpen in de vergaderingen van de wijkplatforms worden besproken. In Snel en Polanen is het wijkplatform meer gericht op sociaal beheer. In de andere wijken ligt de nadruk op fysiek beheer.

De bewoners van de wijkplatforms in het Schilderskwartier en Snel en Polanen worden sinds 1998 ondersteund door een wijkconsulent. Deze wijkconsulent bereidt de vergaderingen van het wijkplatform voor met de bewoners en ondersteunt de bewoners tijdens de vergaderingen van het wijkplatform.

Zowel in Molenvliet als in het Schilderskwartier zijn door de wijkplatforms wijkperspectieven opgesteld. Dit is een beleidsvisie op de toekomst van de wijk, waarin wordt aangegeven op welke terreinen het platform zich gaat concentreren de komende jaren. In het wijkperspectief wordt de vraag gesteld wat partijen voor hebben met de wijk, niet in de vorm van een blauwdruk, maar als richtinggevend kader: welk soort woningen, hoeveel groen en speelgelegenheid, voorzieningen en dergelijke. Het wijkperspectief koppelt de ideeën van de professionals (gemeente, politie) en de gebruikers aan wensen en klachten. In Molenvliet en het Schilderskwartier zijn de wijkperspectieven uitgewerkt tot concrete wijkactieplannen. De wijkconsulent ondersteunt de bewoners bij de uitvoering van deze wijkactieplannen. Over de inzet van de wijkconsulent (vooral in het Schilderskwartier) zijn betrokkenen enthousiast.

Centrale spil in het wijkbeheer vormt de coördinator wijkbeheer bij de dienst Welzijn. Zij vormt als het ware het scharnier tussen het wijkplatform en het ambtelijk apparaat. Tot het takenpakket behoorde tot voor kort het uitvoeren van de secretariële werkzaamheden ten behoeve van de wijkplatforms. Omdat de coördinator door deze administratieve taken onvoldoende tijd beschikbaar heeft voor beleidsinhoudelijke zaken is het takenpakket aangepast.

De functie van coördinator wijkbeheer is niet eenvoudig. Problemen die binnen het wijkplatform worden gesignaleerd, moeten doorgesluisd worden naar de desbetreffende gemeentelijke afdeling. Voorts moet erop worden toegezien dat deze afdeling ook daadwerkelijk actie onderneemt. Een handicap hierbij is dat de coördinator geen actie bij passieve of onwillige afdelingen kan afdwingen. De bevoegdheden van de coördinator staan niet duidelijk op papier. Bovendien heeft niet iedere ambtenaar wijkbeheer "tussen de oren zitten", waardoor medewerking van collega-ambtenaren erg afhankelijk is van de overtuigingskracht van de coördinator of de goede wil van een afdeling.

Sinds 1996 wordt in het Schilderskwartier geëxperimenteerd met een nieuw fenomeen: de wijkploegleider. De wijkploegleider is functioneel ondergebracht bij de dienst Openbare Werken. Een wijkploegleider kan beschouwd worden als een gemeentelijk contactpersoon in de wijk. Hij benadert bewoners die klachten via de gemeentelijke klachtenlijn hebben doorgeven. Ook is hij aanspreekpunt voor bewoners en de wijkagent voor wat betreft kleine problemen in de wijk. Samen met de wijkagent wordt spreekuur gehouden in het winkelcentrum.

Hoewel de wijkploegleider vooral in het Schilderskwartier erg enthousiast is over het experiment, zijn er ook een aantal knelpunten gesignaleerd:

- De taken van de wijkploegleider zijn niet helder omschreven;
- Er is geen goede afstemming tussen de werkzaamheden van de wijkploegleider en de andere collega's in de wijk;
- Het werk van de wijkploegleider wordt bemoeilijkt omdat een deel van het werk is uitbesteed aan een particulier bedrijf.

De gebrekkige organisatiestructuur en de onbekendheid met wijkbeheer bij een deel van het ambtelijk apparaat zorgen ervoor dat de activiteiten op het gebied van wijkbeheer niet altijd even duidelijk uit de verf komen.

5 Resultaten interviews

5.1 Inleiding

Tijdens de interviews, die plaatsvonden in de periode van eind maart tot begin mei 1999 zijn de volgende onderwerpen aan de orde gesteld:

- betrokkenheid van de eigen organisatie bij wijkbeheer;
- de ambities ten aanzien van wijkbeheer;
- de organisatie rond wijkbeheer;
- het wijkplatform en wijkbeheer;
- de coördinatoren wijkbeheer;
- de gemeente en wijkbeheer;
- de politiek en wijkbeheer;
- de resultaten van wijkbeheer;
- wijkbeheer en de toekomst.

Geïnterviewd zijn vertegenwoordigers van de gemeente (politiek en ambtelijk), van de wijkplatforms, van de Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Woerden, van de Stichting Woonbelangen Woerden en de wijkconsulenten. Op ambtelijk niveau zijn vertegenwoordigers van de dienst Welzijn, Openbare Werken, Organisatie Ontwikkeling en het stafbureau Bestuursondersteuning/bestuurlijke vernieuwing. De functie coördinator wijkbeheer Openbare Werken is momenteel vacant. Met de ex-medewerker kon geen gesprek meer worden gevoerd. In bijlage 1 is een overzicht van de geïnterviewde personen opgenomen. Hieronder worden de resultaten van de interviews weergegeven.

5.2 Betrokkenheid eigen organisatie

Alle geïnterviewden geven aan dat hun organisatie op enigerlei wijze bij het wijkbeheer betrokken is. Bij sommigen ligt het accent op begeleiding (van bijvoorbeeld bewonersgroepen in het wijkplatform), het verbeteren van dagelijks onderhoud van de openbare ruimte, het meer afstemmen van elkaars werkzaamheden in de wijk of op het verbeteren van het contact met de wijkbewoners.

Alle geïnterviewden zijn bekend met de term wijkbeheer. Opvallend is dat de vertegenwoordigers van de woningbouwvereniging opmerken dat de start van het wijkbeheer als katalysator voor de eigen activiteiten op het gebied van bewonersparticipatie heeft gewerkt. Er is zelfs een nieuwe medewerker aangetrokken, die hiermee speciaal is belast.

5.3 De ambities ten aanzien van wijkbeheer

Over de ambities van de gemeente ten aanzien van wijkbeheer zijn de geïnterviewden het redelijk eens. Als (veronderstelde) ambities worden in hoofdlijnen genoemd:

- bewonersparticipatie vergroten;
- sociale contacten tussen bewoners bevorderen;
- betere afstemming van werkzaamheden tussen diverse organisaties die actief zijn in de wijk.

De ambities van de geïnterviewde partijen met wijkbeheer stemmen redelijk met elkaar overeen.

Over het ambitieniveau verschillen de geïnterviewden wel van mening.

Binnen het gemeentelijk apparaat vinden vrijwel alle geïnterviewden het ambitieniveau in orde. Eén gemeentelijk geïnterviewde vindt de ambities te hoog, terwijl twee andere respondenten (gemeente/andere organisatie) aangeven dat ze de ambities te laag vinden. Om de ambities bij te stellen zou een cultuurverandering binnen het gemeentelijk apparaat moeten plaatsvinden. Een andere respondent wijst erop dat de gemeentelijke diensten meer per wijk opgesplitst zouden moeten worden. Overigens wijzen alle respondenten erop dat het hebben van ambities goed is, maar dat ze ook waargemaakt moeten worden.

5.4 De organisatie rond wijkbeheer

Zie voor een omschrijving van de organisatie hoofdstuk 3 van dit rapport. De geïnterviewden zijn over het algemeen wel te spreken over de samenwerking tussen de diverse partijen. Een aantal respondenten merkt op dat in de beginfase van het proces de gemeente nogal zwaar vertegenwoordigd was in de vergaderingen van het wijkplatform Schilderskwartier: de wethouder als voorzitter, twee coördinatoren (van de dienst Welzijn en Openbare Werken) eventueel aangevuld met een ambtenaar van een specifieke afdeling. De coördinator wijkbeheer van de dienst Welzijn erkent dit, maar wijst er tegelijkertijd op dat in de beginfase van het proces de gemeente vooral een aanjaagfunctie had. De gemeentelijke "overkwalificatie" drukte meteen wel een stempel op de sfeer van de vergaderingen: vrij formeel met veel ambtelijk taalgebruik. Voorts wordt door een aantal respondenten een groot verschil geconstateerd in de manier waarop sommige ambtenaren bewoners tegemoet treden. Ambtenaren die veel in het veld opereren (de zogenaamde street level bureaucrats) gaat dit aanzienlijk makkelijker af dan ambtenaren die weinig contacten onderhouden met de buitenwereld.

De functie van de coördinator wijkbeheer bij de dienst Welzijn is niet gemakkelijk constateert een groot aantal respondenten. Ten eerste wordt wijkbeheer uitgevoerd naast het reguliere takenpakket. Ten tweede zouden een aantal activiteiten, zoals het uitvoeren van secretariaatswerkzaamheden, ook door een ander (bijvoorbeeld een administratieve kracht) uitgevoerd kunnen worden, zodat de coördinator meer tijd heeft voor beleidsontwikkeling. Ook de coördinator zelf geeft hieraan de voorkeur.

Geconstateerd wordt dat de functie veel capaciteiten en het nodige lef vereist. Niet iedereen binnen het ambtelijk apparaat is overtuigd van het nut van wijkbeheer. Vooral bij het middenkader zit wijkbeheer "nog niet tussen de oren", terwijl de ambtenaren op dit niveau voor belangrijke impulsen op dit beleidsterrein kunnen zorgen: het middenkader zorgt in principe voor de aansturing van de ambtenaren in het veld.

Nog een moeilijkheid was dat de taakverdeling tussen de coördinator wijkbeheer van de dienst Welzijn en de coördinator wijkbeheer van de dienst Openbare Werken niet op papier was vastgelegd. Omdat de twee coördinatoren het "goed met elkaar konden vinden", verliep de samenwerking zonder problemen. De coördinator wijkbeheer van de dienst Welzijn merkt op dat het ontbreken van een schriftelijke taakverdeling het aanspreken van andere afdelingen op hun verantwoordelijkheden vaak bemoeilijkte. Een andere respondent verwoordt het als volgt: "De coördinator is afhankelijk van de welwillende medewerking van iemand op de afdeling. Hierdoor wordt het beleid erg "hap-snap".

Alleen het schriftelijk vastleggen van de taken is overigens niet voldoende, aldus de coördinator wijkbeheer van de dienst Welzijn. Beide coördinatoren moeten herkenbaar zijn voor iedereen binnen het ambtelijk apparaat: iedereen moet weten wie ze zijn en wat ze doen.

Bij het antwoord op de vraag hoe de rol van andere instanties in het wijkbeheer wordt beoordeeld, valt op dat het merendeel van de respondenten aangeeft dat er weliswaar nog verbeteringen mogelijk zijn, maar dat "alle betrokken partijen hun best doen". De activiteiten van de woningbouwvereniging hebben vooral in het Schilderskwartier een positieve verandering ondergaan. Een aantal respondenten merkt op dat bij de start van het proces van wijkbeheer er enige wrevel was in verband met de slechte communicatie van de woningbouwvereniging naar bewoners. De woningbouwvereniging heeft nu een speciale medewerker bewonersparticipatie aangetrokken.

De rol van de politie wordt in het algemeen als goed gekwalificeerd. Vooral over de inzet van de wijkagent in het Schilderskwartier zijn een groot aantal respondenten zeer tevreden. Ook over de inzet van de wijkconsulenten zijn de meeste respondenten erg tevreden. Twee respondenten vragen zich echter af waarom de gemeente niet meer gebruik maakt van de diensten van SKW. Volgens hen is SKW ook prima in staat om bewoners te begeleiden. Het inhuren van twee wijkconsulenten bij de Stichting Cultureel Werk Gouda had wat hun betreft dan ook achterwege kunnen blijven. Overigens is een groot aantal respondenten zeer te spreken over de gedrevenheid van de migrantenwerker van SKW.

5.5 Het wijkplatform en wijkbeheer

Over het functioneren van de wijkplatforms is het merendeel van de respondenten het eens: de wijkplatforms functioneren goed. Eén respondent geeft aan "geen zicht op het functioneren te hebben", een andere respondent ziet de meerwaarde niet van de wijkplatforms en reageert met de opmerking: "Het (= wijkplatforms) houdt elkaar aan de praat."

In het algemeen is er waardering voor hetgeen de wijkplatforms verrichten. Zoals een respondent het verwoordt: "Iedereen kan zijn zegje doen in het wijkplatform. Het is de brievenbus in de wijk". Toch zijn er ook kritische geluiden te beluisteren. Sommige respondenten betwijfelen of de wijkplatforms representatief zijn voor de wijk. Daarnaast wordt geconstateerd dat de platforms rusten op de schouders van een paar mensen in de wijk. Als kanttekening wordt daarbij geplaatst dat dit voor de professioneel betrokkenen handig is! Zij weten altijd wie ze moeten aanspreken.

Samengevat ziet het functioneren van de wijkplatforms er als volgt uit:

Wijkplatform Molenvliet

- positief;
- groeit steeds beter in zijn rol, ook dankzij aftreden van de wethouder als voorzitter;
- bewoners zijn enigszins afwachtend; door de komst van de wijkconsulent komt de bewonersparticipatie echter steeds beter uit de verf;
- de rol van het wijkplatform is helder, mede dankzij het gesloten convenant.

Wijkplatform Schilderskwartier

- positief;
- groeit steeds beter in zijn rol, ook dankzij aftreden van de wethouder als voorzitter;
- bewonersparticipatie is sterk verbeterd door de komst van de wijkconsulent;
- de rol van het wijkplatform is helder, mede dankzij het gesloten convenant.

Wijkplatform Snel en Polanen

- positief, wijkplatform is door bewoners zelf opgericht;
- bewoners weten weg goed te vinden naar de gemeente;
- zou nog meer moeten samenwerken met andere partijen.

5.6 De werkgroep en de projectgroep wijkbeheer

Zoals in hoofdstuk 3 is omschreven, is er sprake van een werk- en een projectgroep wijkbeheer. De werkgroep is bij de start van het proces van het wijkbeheer in het leven geroepen. De nog niet zo lang geleden geïntroduceerde projectgroep heeft het takenpakket van de werkgroep enigszins uitgehold. De werkgroep houdt zich nu voornamelijk bezig met het toetsen van beleid, dat door de projectgroep wordt ontwikkeld.

De projectgroep is breed samengesteld: bijna elke afdeling is door een medewerker vertegenwoordigd. Dit heeft als voordeel dat iedere afdeling meer betrokken raakt bij het wijkbeheer, waardoor het meer gaat leven binnen de ambtelijke organisatie. Voorstellen die binnen de projectgroep worden ontwikkeld kunnen mede dankzij die brede samenstelling een integraler karakter krijgen. Overigens is een goede aansturing van de projectgroep door een onafhankelijk voorzitter geboden. Het laten hanteren van de voorzittershamer door de gemeentesecretaris is naar onze mening dan ook een goede keuze.

5.7 De gemeente en wijkbeheer

De dienst Welzijn en de dienst Openbare Werken zijn het meest betrokken bij het wijkbeheer. Samen met de politie vormen zij de kernparticipanten van het wijkbeheer, aldus een respondent. De praktijk leert dat wijkbeheer zich tot nu toe vrijwel uitsluitend op fysiek terrein beweegt: Zo is er een klachtenlijn waar bewoners terecht kunnen met klachten over het groen, verlichting en onderhoud van de openbare ruimte en zijn er wijkploegen ingesteld bij de afdeling Groen. Overigens beseffen de meeste respondenten heel goed dat wijkbeheer ook een sociale component heeft. Dat deze tot nu toe nog niet geheel uit de verf is gekomen wijt men aan de pioniersfase waarin men zich bevindt. Wijkbeheer en vooral sociaal beheer kost tijd, omdat bij bewoners vertrouwen moet worden opgebouwd. Eén respondent merkt op dat hiertoe ook meer inzet nodig is van het welzijnswerk.

De vraag of het aantal beleidsvelden dat onder wijkbeheer valt, moet worden uitgebreid wordt uiteenlopend beantwoord. Twee respondenten vinden dat alle beleidsvelden onder het wijkbeheer kunnen vallen. Nog een ander meent dat het thema openbare orde meer op wijkniveau zou moeten worden ingevuld: openbare orde in relatie tot jongerenproblematiek en drugs. Een aantal respondenten vindt dat de Sociale Dienst, de gemeentelijke gezondheidszorg en het verstrekken van paspoorten niet op wijkniveau plaats moet hebben.

Een aantal respondenten merkt op dat de gemeente Woerden wel wijkbeheer wil, maar dat nog niet iedere afdeling het handelen hierop heeft afgesteld. Een relatief kleine groep trekt de kar, maar nog niet iedere ambtenaar is overtuigd van het nut van wijkbeheer. Medewerking van afdelingen is nu nog teveel afhankelijk van goede wil. Er zijn geen sanctiemogelijkheden om afdelingen aan het werk te zetten.

De algemene indruk over de rol van de gemeente kan als volgt worden samengevat:

- de gemeente is initiator van het wijkbeheer geweest;
- er is te weinig structureel geregeld;
- de verbinding tussen het wijkbeheer en gemeentelijke sectoren (behalve de dienst welzijn) is zwak;

- de medewerking van de gemeente is wel positief, maar dat is mede afhankelijk van de persoon;
- wijkbeheer leeft niet bij het middenkader.

De geïnterviewden geven de volgende items aan, als gevraagd wordt naar de rol van de gemeente:

- de gemeente is te passief, afwachtend en afhoudend. De gemeente moet meer initiatieven nemen;
- meer resultaatgericht in plaats van outputgericht;
- gemeente voert zwalkend beleid: alle neuzen moeten meer dezelfde kant op.

5.8 De politiek en wijkbeheer

De algemene conclusie van de geïnterviewden is dat de politiek weinig betrokken is bij wijkbeheer. De rol van de vorige wethouder Welzijn wordt positief beoordeeld (betrokken, belangstellend, open). De wethouder wist goed om te gaan met enerzijds haar rol als voorzitter van het wijkplatform en het wethouderschap anderzijds. Gemeenteraadsleden komen niet of nauwelijks naar vergaderingen van de wijkplatforms. Gemeenteraadsleden worden naast de vergaderingen ook uitgenodigd voor wijkschouwen. Een respondent merkt op dat de lauwe belangstelling van gemeenteraadsleden te wijten is aan tijdgebrek.

Door het terugtreden van de wethouder als voorzitter van de wijkplatforms is de betrokkenheid van het college afgenomen. Hoewel er veel waardering is voor de rol die de wethouder heeft vervuld, zijn alle respondenten blij met het gegeven dat nu een bewoner voorzitter is van het wijkplatform. Het wijkplatform wordt daardoor meer als "iets van de bewoners zelf" beschouwd.

Een aantal respondenten merkt op dat er behoefte is aan meer inbreng en sturing vanuit de politiek. De politiek moet erop toezien dat het beleid ten aanzien van wijkbeheer wordt uitgevoerd. Voorts wordt opgemerkt dat het gemeentelijk budget voor wijkbeheer wel verhoogd zou mogen worden.

5.9 De resultaten van wijkbeheer

Het merendeel van de respondenten constateert dat het wijkbeheer een positief effect heeft gehad. Zo is de herkenbaarheid van de lokale overheid toegenomen, is er meer aandacht gekomen voor klachten van bewoners en de samenwerking tussen verschillende partijen door het wijkbeheer geformaliseerd.

In het algemeen wordt onderkend dat de onderhoudssituatie van de dagelijkse leefomgeving is verbeterd. Zo is er rond de speelvelden een actiever beheer ontstaan en is er poortverlichting aangelegd. Een klein aantal respondenten merkt op dat door het wijkbeheer het leefklimaat in de wijken is verbeterd: er wordt meer geluisterd naar bewoners en bewoners voelen zichzelf ook (weer) verantwoordelijkheid voor hun wijk. Toch worden ook een aantal knelpunten genoemd:

- in de gemeentelijke organisatie moet meer discussie worden gevoerd over de inhoud van wijkbeheer;
- er moeten meer financiële middelen worden ingezet;
- er is onduidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de coördinator van de dienst Welzijn en Openbare Werken en van de wijkploegleiders;
- er is geen duidelijke visie ten aanzien van wijkbeheer;
- de organisatie van het werk sluit niet aan bij het wijkbeheer;
- er is een slechte interne en externe communicatie bij het ambtelijk apparaat;

- er wordt vanuit de gemeente te weinig slagvaardig gehandeld;
- in de wijkplatforms wordt te weinig aandacht besteed aan de lange termijn.

5.10 Wijkbeheer en de toekomst

Bijna alle respondenten vinden dat het wijkbeheer in de toekomst moet blijven bestaan. Het wijkbeheer wordt gezien als een thermometer voor het welbevinden van bewoners in de wijk. Eén respondent merkt op dat het wijkbeheer alleen gehandhaafd mag worden als het breder gedragen wordt door de bewoners. Volgens deze respondent is wijkbeheer een fantoom dat wordt nagejaagd. Volgens dezelfde respondent is wijkbeheer alleen interessant voor de opzet van sociaal-culturele buurtactiviteiten.

Alle andere respondenten zien wel het belang in van wijkbeheer. Als sterke punten van het wijkbeheer worden door de respondenten de specifieke aandacht voor de wijk, het integrale karakter en de andere verhouding tussen burger en gemeente genoemd. Ook de positieve invloed van het wijkbeheer op het leefklimaat in de wijk wordt door een aantal respondenten uitdrukkelijk vermeld.

Als zwakke kanten van het wijkbeheer worden genoemd: te sterke nadruk op praten in plaats van handelen, bewoners die overschreeuwd worden door professionals, bewoners in het wijkplatform zijn niet altijd een afspiegeling van de wijk en er staat "weinig op papier" met betrekking tot wijkbeheer.

Als nieuwe kansen voor het wijkbeheer in de toekomst worden een betere begeleiding van bewoners en een eventuele uitbreiding van het wijkbeheer genoemd. Als bedreiging wordt genoemd het gevaar dat wijkbeheer mensen aantrekt die "politieagent" willen spelen in de wijk: "Wijkbeheer is goed, maar dat houdt niet in dat je mensen gaat voorschrijven hoe ze moeten leven". Voorts wordt opgemerkt dat het wijkplatform niet het werk van de gemeente en andere betrokken organisaties/instellingen moet overnemen. Een aantal respondenten merkt op dat er een duidelijke visie ten aanzien van wijkbeheer moet worden geformuleerd. Bevoegdheden en taken van met name de coördinatoren moeten worden vastgelegd, anders raakt het wijkbeheer in het slop.

Over de vraag of wijkbeheer in heel Woerden moet worden ingevoerd, wordt verschillend gedacht. Een aantal respondenten zou het een goede zaak vinden, maar merkt op dat dan wel moet worden aangesloten bij de structuren die al in de wijk aanwezig zijn. Een groot deel van de respondenten laat weten alleen voor invoering van wijkbeheer te zijn, als bewoners dit zelf willen. Er moet immers wel een behoefte zijn in de wijk. Een respondent merkt op dat voor het invoeren van wijkbeheer niet een bepaald model voorop hoeft te staan. Wijkbeheer moet aangepast worden aan de kenmerken en wensen van de wijk zelf. Dit spontane proces moet niet vervangen worden door een dwingend model.

6 Conclusies

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de conclusies van dit rapport. Deze conclusies zijn gebaseerd op de schriftelijke en mondelinge informatie, die uit Woerden is verkregen.

6.2 Betrokkenheid eigen organisatie

De betrokkenheid van de gemeente bij wijkbeheer is wel aanwezig, maar slechts bij een beperkte groep personen. De betrokkenheid van de twee ex-coördinatoren van de dienst Welzijn en de dienst Openbare Werken en de voormalige wethouder was groot te noemen. En ook voor de ambtelijke top van de dienst Welzijn en Openbare Werken staat het belang van wijkbeheer buiten kijf. De indruk bestaat echter niet dat wijkbeheer leeft bij het volledige gemeentelijke apparaat. Vooral de betrokkenheid van het middenkader zou groter kunnen zijn. Een extra training speciaal gericht op het thema wijkbeheer lijkt geen overbodige luxe.

Wijkbeheer in Woerden blijft tot nu toe vooral beperkt tot fysiek beheer. Aan sociaal beheer heeft men tot nu toe geen of weinig aandacht besteed/kunnen besteden, hoewel in Molenvliet sociale onrust de start van het wijkbeheer heeft ingeluid. Het karakter van Snel en Polanen leidt ertoe dat hier meer aandacht aan sociaal beheer wordt besteed. Overigens bestaat bij alle respondenten de behoefte om wijkbeheer breder op te vatten dan het verbeteren van de dagelijkse leefomgeving.

De betrokkenheid van de politie is groot. De politie werkte al een aantal jaren wijkgericht. Door het invoeren van het wijkbeheer is de afstemming tussen het beleid van de politie en het gemeentelijk beleid gemakkelijker geworden. De inzet van de woningbouwvereniging is in de loop der jaren verbeterd. Door het wijkbeheer heeft het beleid van de woningbouwvereniging met name op het terrein van de bewonersparticipatie een stevige impuls gekregen. Het aantrekken van een speciale medewerker bewonersparticipatie wordt door een groot deel van de betrokkenen toegejuicht. De betrokkenheid van SKW kan nog beter uit de verf komen. SKW voelt zich echter enigszins gepasseerd, omdat de gemeente ervoor gekozen heeft een externe stichting in te huren voor de begeleiding van bewoners.

De voorzitters van de wijkplatforms van het Schilderskwartier en Molenvliet geven eveneens aan dat zij wijkbeheer een groot goed vinden. Ze vinden het goed dat de wethouder als voorzitter van het wijkplatform is teruggetreden. De wijkplatforms zijn daardoor "meer van de bewoners zelf geworden". Bovendien merken enkele respondenten op dat hierdoor de sfeer en de cultuur van vergaderen minder formeel is geworden, vooral wat taalgebruik betreft.

6.3 De ambities met wijkbeheer

Het ambitieniveau van de gemeente met wijkbeheer is herkenbaar. Ook in andere door ons onderzochte gemeenten worden gelijklopende ambities genoemd. Gezien het tot nu toe behaalde resultaat, lijkt het ambitieniveau hoog.

Een hoog ambitieniveau geeft echter ook aan dat de gemeente méér wil. Door de andere betrokken partijen wordt het ambitieniveau onderschreven. Er is theoretisch voldoende draagvlak om wijkbeheer tot een volwaardig element bij alle betrokkenen te laten uitgroeien. Een aantal respondenten spreekt de waarschuwing uit dat ambities ook moeten worden waargemaakt.

Overigens is de indruk gerechtvaardigd dat fysiek wijkbeheer redelijk van de grond is gekomen. Het sociale wijkbeheer moet nog wat beter uit de verf komen. Om het gewenste ambitieniveau te behalen, zijn al de nodige organisatorische veranderingen aangebracht: de functie van coördinator wijkbeheer bij de dienst Welzijn is gewijzigd. De nadruk is meer komen te liggen op beleidsinhoudelijke aspecten. De secretariële werkzaamheden voor de wijkplatforms zijn uit de functie geschrapt. Overigens is deze wijziging niet voldoende. Er zal een proces van cultuurverandering in gang moeten worden gezet om het draagvlak voor en de daadwerkelijke betrokkenheid van vooral het middenkader van de gemeentelijke organisatie te verbeteren. Het maken van wijkplannen door de diverse afdelingen zou een belangrijke eerste stap in deze kunnen zijn.

6.4 De organisatie rond wijkbeheer

De organisatie van het wijkbeheer is niet stevig verankerd in het ambtelijk apparaat: er staat weinig op papier en betrokkenen merken op dat het succes van het wijkbeheer tot nu toe vooral te danken is geweest aan de inzet van de beide coördinatoren en de ex-wethouder. Het duidelijker omschrijven van de taken van de coördinatoren en vooral het herkenbaar maken van de coördinatoren naar de rest van het ambtelijk apparaat is een belangrijke opdracht voor de toekomst.

Overigens verloopt de samenwerking tussen gemeente en andere partijen over het algemeen goed. Wel moet worden vermeld dat de medewerking van de ene gemeentelijke afdeling beter is dan de andere, afhankelijk van de opstelling ten aanzien van wijkbeheer. Opgemerkt wordt dat de ene afdeling vaak niet weet wat de andere doet. Gelet op het integrale karakter van wijkbeheer, leidt dit soms tot een verschil in aanpak van de diverse afdelingen. Tot slot wordt opgemerkt dat het wijkbeheer in Woerden zich vooral concentreert op praktische zaken en dat het ontwikkelen van beleid steviger aangezet zou kunnen worden.

6.4.1 Coördinatoren Wijkbeheer

De functie van coördinator Wijkbeheer bij de dienst Welzijn is lastig. Dat geldt niet alleen voor Woerden, maar voor vele andere gemeenten. Deze functie komt neer op het fungeren als opbouwwerker binnen de eigen organisatie en de andere professionele instellingen. Vaak is veel overtuigingskracht nodig om collega's zover te krijgen, dat ze meewerken. Indien het de gemeente ernst is met wijkbeheer (en wij menen dat dat in Woerden het geval is), krijgt de coördinator een aantal bevoegdheden. Naast budgetbevoegdheid dient de coördinator ook gemandateerd te zijn om zijn functie te kunnen waarmaken.

Gelet op het integrale karakter van wijkbeheer is het goed dat er ook een coördinator wijkbeheer is bij de dienst Openbare Werken. Overigens zou je je kunnen afvragen of de twee coördinatoren wel bij de diensten Openbare Werken en Welzijn moeten worden ondergebracht. Is een meer onafhankelijke positie niet meer op zijn plaats?

6.4.2 De werkgroep en de projectgroep Wijkbeheer

De projectgroep Wijkbeheer belichaamt het integrale karakter van wijkbeheer. In de projectgroep zitten medewerkers van diverse afdelingen. Het overgrote deel van de afgevaardigden heeft geen beslissingsbevoegdheid op de eigen afdeling. Dit betekent dat voorstellen die in de projectgroep worden ontwikkeld niet per definitie worden overgenomen door de eigen afdeling. Gelet op de geringe betrokkenheid bij een deel van het middenkader (eenvoudig gezegd: de chefs op de diverse afdelingen) zou je kunnen afvragen of juist deze groep niet in de projectgroep behoort te zitten. Op die manier worden ze als het ware gedwongen wijkbeheer serieus te nemen. Tot slot wordt opgemerkt dat door de komst van de projectgroep de rol en de taken van de werkgroep enigszins zijn uitgehold. Het is de vraag of de werkgroep in de toekomst nog wel moet blijven bestaan.

6.4.3 Bewonersparticipatie

De bewonersparticipatie is in Woerden goed tot stand gekomen. Het wijkplatform in Snel en Polanen (dat zichzelf trouwens wijkoverleg noemt) is zelfs geheel op initiatief van wijkbewoners ontstaan.

Een aantal bewoners zijn afgevaardigd in het wijkplatform. Sinds 1998 worden de bewoners in het Schilderskwartier en in Snel en Polanen ondersteund door wijkconsulenten.

De organisatie door middel van wijkplatforms ziet er op papier goed en degelijk uit. Het is echter de vraag wat de praktijk uitwijst over een dergelijke organisatie. Is zij wel flexibel genoeg, kunnen de vertegenwoordigers wel hun achterban vertegenwoordigen, wordt een en ander wel democratisch geregeld, krijgen alle bewoners wel de gelegenheid om mee te praten.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de drie wijkplatforms verschillend functioneren. Dat is op zich niet erg. Wel is van belang te onderscheiden dat een wijkplatform een zo breed mogelijk draagvlak moet hebben en niet mag leunen op een paar actieve bewoners. Het aanstellen van twee wijkconsulenten is in dit verband een goede zaak.

6.5 Wijkbeheer en de politiek

De betrokkenheid van de politiek is redelijk tot goed. Door een tijdje voorzitter te zijn van de wijkplatforms heeft de vorige wethouder Welzijn laten zien dat het college wijkbeheer als een serieus item beschouwt. Ook de huidige portefeuillehouder is overtuigd van het nut van wijkbeheer.

Gewezen wordt op de instrumentele waarde van wijkbeheer: wijkbeheer als middel om politiek en burgers dichterbij elkaar te brengen. Door een goede informatie-uitwisseling over zaken, die in de wijken spelen, kan de politiek een betere belangenafweging maken en kunnen wijkbewoners meer invloed uitoefenen op het beleid. Volgens de huidige portefeuillehouder is het uiteindelijk doel van wijkbeheer burgers meer verantwoordelijk te maken voor de eigen wijk.

Toch zijn er ook kritische geluiden te horen: het college zou wijkbeheer meer moeten uitdragen en meer financiële middelen voor wijkbeheer moeten vrijmaken.

Overigens is het feit dat deze evaluatie wordt geschreven wél een teken, dat de politiek zich interesseert voor wijkbeheer.

6.6 De resultaten van wijkbeheer

De tevredenheid rond wijkbeheer betreft vooral de samenwerking tussen de verschillende partijen en de verbetering van het dagelijks onderhoud. Ook de samenwerking met de bewoners wordt positief beoordeeld. Vooral over de inzet van de wijkconsulenten zijn de betrokkenen positief.

Dat is een verheugende ontwikkeling. Wijkbeheer in Woerden heeft een aantal positieve elementen in zich, die in de toekomst nog scherper kunnen worden aangezet. Een voedingsbodemp daarvoor is zeker aanwezig.

6.7 Wijkbeheer en de toekomst

Wijkbeheer in Woerden moet doorgaan, dat is duidelijk. Maar dan wel op een meer structurele en integrale manier. Er moet meer aandacht komen voor wijkbeheer vanuit alle betrokken disciplines. Het is goed dat er een accentverschuiving in de functie van coördinator wijkbeheer bij de dienst Welzijn heeft plaatsgevonden. Maar dat alleen is niet voldoende: er moet een cultuurverandering op gang worden gebracht, vooral bij het middenkader van het ambtelijk apparaat. Daarnaast dient de politiek ervoor te zorgen dat er voldoende financiële middelen worden vrijgemaakt voor wijkbeheer.

7 Discussiebijeenkomsten

7.1 Inleiding

Op 28 juni 1999 heeft een discussiebijeenkomst plaatsgevonden met het college van burgemeester en wethouders, gemeenteraadsleden, leden van het managementteam en de projectgroep wijkgericht werken (als toehoorder aanwezig). Doel van deze discussiebijeenkomst was meer inzicht te verkrijgen in de toekomst van het wijkbeheer in Woerden. Op 21 september 1999 heeft een vergelijkbare discussiebijeenkomst plaatsgevonden. Voor deze bijeenkomst waren alle externe betrokken organisaties uitgenodigd, alsmede de leden van de projectgroep wijkgericht werken. Tevens was de verantwoordelijk wethouder aanwezig.

Ten behoeve van de discussiebijeenkomsten waren door DSP een aantal scenario's opgesteld. Deze scenario's beschrijven elk een mogelijke ontwikkelingsrichting met betrekking tot wijkbeheer. In ieder scenario wordt een ander accent gelegd en is de rol van de gemeente anders ingevuld. De scenario's vormden de input voor de discussie. Schema 7.1 geeft de belangrijkste punten van de vier scenario's weer. Voor een uitgebreidere uitleg wordt verwezen naar de bijlage.

Schema 7.1

Kernpunten	Scenario I: Stabiliseren	Scenario II: Faciliteren	Scenario III: Initiëren	Scenario IV: Investeren
Wijkbeheer = fysiek be- heer	ja	nee	nee	nee
Wijkbeheer = fysiek en sociaal beheer	nee	ja	ja	ja
Stadsbreed wijkbeheer	nee	nee	ja	ja
Wijziging ambtelijke organisatiestructuur	nee	ja	ja	ja
Aanstellen extra wijk- coördinatoren	nee	nee	nee	ja
Uitbreiding wijkploeg- leiders	nee	mogelijk	ja	ja
Wijkposten	nee	nee	nee	ja
Extra budget	nee	ja	ja	ja
Invoering wijkwethou- ders	nee	nee	ja	ja
Adoptie gemeenteraad	nee	nee	ja	ja
Extra communicatie intern	nee	ja	ja	ja
Buurtbeheerbedrijf	nee	nee	nee	ja
Communicatie extern	nee	nee	ja	ja

7.2 Resultaten discussiebijeenkomsten

7.2.1 Resultaten 28 juni 1999

Tijdens de discussiebijeenkomst van 28 juni is door de politiek geen duidelijke keuze gemaakt voor een bepaald scenario. Ondanks het feit dat wijkbeheer in het gemeentelijk beleidsprogramma en in enkele verkiezingsprogramma's van politieke partijen is opgenomen bleek tijdens de discussie dat wijkbeheer voor een groot aantal gemeenteraadsleden nog geen "gesneden koek" is. Zij vragen zich o.a. af wat de doelstelling van wijkbeheer nu precies is en zijn voornamelijk geïnteresseerd in hetgeen andere gemeenten op het gebied van wijkbeheer presteren. Van een duidelijke visie op wijkbeheer is overigens zeker niet bij alle deelnemers - geen sprake. De discussieavond is afgesloten met de volgende conclusies:

- Wijkbeheer in Woerden is zowel fysiek als sociaal beheer;
- Wijkbeheer moet niet gemeentebreed worden ingevoerd. Gekozen wordt voor een aanbodmodel: als bewoners in de wijk het willen, biedt de gemeente het aan.
- De huidige ambtelijke organisatiestructuur moet intact blijven;
- De huidige politieke organisatie moet intact blijven;

- Er dient jaarlijks een wijkschouw te worden gehouden waarbij gemeente en externe organisaties samen de wijk ingaan.

7.2.2 Resultaten 21 september 1999

Het eerste deel van de discussiebijeenkomst van 21 september werd gediscussieerd over een drietal thema's, namelijk:

■ Dilemma's in het werk

Wijkgericht werken vereist een andere aanpak van werken dan voorheen. Met welke moeilijkheden/dilemma's ziet u zich geconfronteerd en hoe kunnen die worden opgelost.

2 Betrokkenheid politiek

De betrokkenheid van de politiek bij het wijkbeheer is momenteel beperkt. Eigenlijk bemoeide alleen wethouder Lander zich met wijkbeheer. vindt u dat de politiek (raad en college van burgemeester en wethouders) zich meer met wijkbeheer moet bemoeien en zo ja, op welke wijze? Wat verwacht u van de politiek

3 Gereedschapskist per wijk

Stel: In iedere wijk van Woerden wordt wijkbeheer ingevoerd. Om zoiets voor elkaar te krijgen is behoefte aan een gereedschapskist per wijk. In die spreekwoordelijke gereedschapskist zitten instrumenten, die nodig zijn om de wijk leefbaar te houden. Daarbij kan gedacht worden aan een wijkpost, bestaande en nieuwe budgetten, communicatiemiddelen en personen/instanties (bijvoorbeeld jeugdwerk, scholen) die betrokken moeten worden bij het wijkbeheer in de wijk. Geef aan welk gereedschap minimaal nodig is om de leefbaarheid in de wijk te verbeteren.

ad 1 Dilemma's in het werk

De volgende punten werden tijdens de discussie naar voren gebracht:

- de processen bij de gemeente duren erg lang;
- er zijn zoveel wensen in de wijk: de gemeente kan niet alles waarmaken;
- de wijkteams hebben behoefte aan meer feedback. Er moet meer duidelijkheid komen van gemeentewege over wat wel en niet kan;
- de gemeente zou budgetten moeten vrijmaken voor onverwachte wensen;
- de gemeente moet 'college geven' aan bewoners om aan te geven hoe processen binnen de gemeente verlopen;
- de wijkteams vinden het van belang dat de wethouder blijft participeren in het wijkteam;
- Een moeilijk punt blijft de afweging tussen algemeen belang en wijkbelang en vice versa;
- Instanties moeten bewoners ondersteunen, er moet meer worden samengewerkt;
- wellicht moeten wijkgerichte begrotingen worden ingevoerd;
- vanuit de gemeente wordt gesteld dat de wijken in Woerden te klein zijn om wijkgerichte begrotingen te maken.

ad 2 Betrokkenheid van de politiek

De volgende punten werden naar voren gebracht:

- vrijwel alle partijen vinden dat de politiek zich vaker in de wijken moet laten zien;
- ook ambtenaren moeten meer de wijk in;
- de ruimte, die de ambtenaar krijgt, wordt door de politiek bepaald;

- de politieke partijen moeten wijkbeheer in hun programma's opnemen;
- de luisteravonden in de wijken moeten weer terugkomen;
- de wijkshow is een goed instrument: de aanwezigheid van de wethouder wordt op prijs gesteld;
- er moet een goed (politiek) aanspreekpunt zijn;
- er moeten wellicht aandachtsfunctionarissen komen;

ad 3 Gereedschapskist per wijk

De volgende punten werden naar voren gebracht:

- er moet voor de deelnemende organisaties meer tijd en geld beschikbaar komen om hun werk in het kader van wijkbeheer goed te kunnen uitoefenen;
- er moet binnen professionele organisaties een cultuuromslag plaatsvinden;
- er moet beter worden samengewerkt tussen alle partijen;
- de terugkoppeling naar bewoners moet beter plaatsvinden;
- de contacten moeten worden verbreed naar scholen en sportverenigingen;
- de politiek moet zich meer gaan bezighouden met wijkbeheer;
- eventuele wijkbudgetten moeten niet aan de wijkplatforms worden overgedragen. De wijkplatforms willen wel werkbudgetten;
- jongeren moeten een plek krijgen in de wijkplatforms.

Tijdens het tweede deel van de discussie is de deelnemers gevraagd een keuze te maken uit de scenario's, zoals die ook tijdens de discussiebijeenkomst van 28 juni zijn besproken. In het onderstaande schema is het resultaat hiervan weergegeven. Overigens dient wel te worden opgemerkt dat niet alle aanwezigen het voortdurend met elkaar eens waren.

Schema 7.2

Kernpunten	Scenario I: Stabiliseren	Scenario II: Faciliteren	Scenario III: Initiëren	Scenario IV: Investeren
Wijkbeheer = fysiek be- heer	ja	NEE	NEE	NEE
Wijkbeheer = fysiek en sociaal beheer	nee	JA	JA	JA
Stadsbreed wijkbeheer	nee	nee	JA	JA
Wijziging ambtelijke organisatiestructuur	nee	JA	JA	JA
Aanstellen extra wijk- coördinatoren	nee	nee	nee	JA
Uitbreiding wijkploeg- leiders	nee	mogelijk	JA	JA
Wijkposten	NEE	NEE	NEE	ja
Extra budget	nee	JA	JA	JA
Invoering wijkwethou- ders	nee	nee	JA	JA
Adoptie gemeenteraad	NEE	NEE	ja	ja
Extra communicatie intern	nee	JA	JA	JA
Buurtbeheerbedrijf	NEE	NEE	NEE	ja
Communicatie extern	nee	nee	JA	JA

Conclusie: Er is gekozen voor een scenario, dat ligt tussen 3 en 4 in.

8 Advies

Hieronder volgt het advies, gericht op de toekomst van het wijkbeheer in Woerden. Dit advies is samengesteld op basis van de conclusies uit de documentenanalyse en interviews, evenals de resultaten van de beide discussiebijeenkomsten. Het advies is verder aangevuld met ideeën en suggesties van de samenstellers van dit rapport. Bij het formuleren van dit advies vormen de in de inleiding genoemde adviesvragen het uitgangspunt.

Adviesvraag 1

De toekomstige koers en organisatie van het wijkbeheer tegen de achtergrond van de ambities en de inzet van betrokken partijen.

Advies

Wijkbeheer in Woerden is gestart als experiment met de volgende centrale doelstelling:

"Het verbeteren en in stand houden van een kwalitatief goed woon- en leefklimaat in de Woerdense wijken".

Deze hoofddoelstelling is nader uitgewerkt in een vijftal subdoelstellingen, die elk een aspect van het wijkgericht samenwerken belichten.

- Het bevorderen van een goede communicatie tussen beheerders en gebruikers in de wijk (kortere lijnen maken);
- Het vergroten van de invloed van burgers op de inrichting en het beheer van de woon- en leefomgeving;
- Het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij het beheer van de woon- en leefomgeving;
- Het stimuleren van een snelle en integrale aanpak van knelpunten in de wijk;
- Afstemming en samenwerking met andere partners in de wijk.

Naar onze mening zijn deze doelstellingen nog steeds actueel. Wel wordt het tijd om na een periode van experimenteren nu een duidelijke politieke keuze te maken ten aanzien van wijkbeheer. Het wijkgericht werken blijkt namelijk in de praktijk tot knelpunten te leiden omdat de gemeentelijke organisatiestructuur niet (geheel) op deze nieuwe manier van werken is ingericht. Dit probleem speelt vooral bij de ambtenaren in het veld. Zij hebben door de nieuwe werkwijze meer contact met bewoners en worden meer dan voorheen geconfronteerd met allerlei vragen op het gebied van onderhoud en groen in de wijk. Het is lastig voor deze ambtenaren om op al deze vragen een bevredigend antwoord te geven. Enerzijds omdat er onduidelijkheid bestaat over "hoe ver je kan gaan met toezeggingen doen aan bewoners" (krijg ik wel steun van mijn chef hiervoor?), anderzijds omdat allerlei budgetten (bijvoorbeeld voor onderhoud aan wegen en groen) al vastliggen en hierin moeilijk verandering is aan te brengen. Voorts is de budgettaire ruimte ten aanzien van wijkbeheer sowieso beperkt. Bovendien zijn niet alle ambtenaren overtuigd van het nut van wijkbeheer (cultuuraspect). Wijkbeheer werd in de beginfase beschouwd als een nieuwe modagrill van een klein groepje ambtenaren en de verantwoordelijk wethouder. Wat wijkbeheer inhoudt en betekent blijft lange tijd voor veel ambtenaren onduidelijk. Deze afwachtende houding is enigszins begrijpelijk

gelet op het feit dat communicatie over het wat en hoe van wijkbeheer grotendeels ontbreekt.

Ondanks de geconstateerde knelpunten is wijkbeheer in de drie betrokken wijken redelijk tot goed van de grond gekomen. Een ontwikkeling die in de toekomst doorgezet moet worden. Bij bewoners en andere betrokken organisaties (SWW, politie, SKW) zijn namelijk ook verwachtingen gewekt of wordt ook het principe van wijkgericht werken toegepast (politie). Tot slot vereist de op handen zijnde gemeentelijke herindeling een duidelijke visie van de gemeente Woerden op de relatie gemeente - bewoners.

Naar onze mening dient de gemeente Woerden te kiezen voor:

- invoering van wijkbeheer in de hele gemeente;
- een sturende rol voor de gemeente in het proces van wijkbeheer;
- wijkwethouders;
- een gemeentelijke organisatie toegesneden op wijkbeheer;
- een intern cultuurveranderingstraject;
- het starten van een intern en extern communicatie traject;
- een groter budget voor wijkbeheer;
- werkbudgetten voor de wijkplatforms.

Deze keuze dient in een visiedocument te worden neergelegd en vervolgens bestuurlijk worden vastgesteld.

In de onderstaande antwoorden op de diverse adviesvragen is een en ander nader uitgewerkt.

Adviesvraag 2

De wijziging van de organisatiestructuur en de verbetering van de betrokkenheid van bewoners

Advies

Wijkbeheer is binnen de gemeentelijke organisatie nog niet duidelijk verankerd. Om hierin verandering te brengen, stellen wij het volgende voor:

Coördinatie

- De beide coördinatoren wijkbeheer worden ondergebracht bij het bureau van de gemeentesecretaris. Op die manier nemen zij een centrale en onafhankelijke positie in.
Door de op handen zijnde gemeentelijke herindeling is het de vraag of het aantal coördinatoren niet moet worden uitgebreid. Wij adviseren 1 coördinator per 10.000 tot 15.000 inwoners. Dit aantal is gebaseerd op ervaringscijfers.
- Het budget voor wijkbeheer wordt verhoogd. Het algemene budget voor wijkbeheer verdwijnt: Per wijk wordt een wijkbudget beschikbaar gesteld, dat wordt beheerd door de beide coördinatoren en waarover bewoners kunnen beschikken binnen de randvoorwaarden, die door de gemeente en andere professionele organisaties zijn gesteld.

Invoeren van een projectorganisatie:

Gekozen wordt voor het invoeren van een projectorganisatie met een werkgroep (strategisch niveau) en een projectgroep (tactisch niveau):

Werkgroep wijkbeheer:

Deelnemers:

- Wijkwethouders/coördinerend wethouder wijkbeheer;
- Directeur Openbare Werken en Welzijn;
- Coördinatoren wijkbeheer;
- Gemeentesecretaris.

Doel:

Ontwikkelen, actualiseren en evalueren van het beleid rond wijkbeheer in de meest brede zin van het woord.

Status:

Adviseert aan het college van burgemeester en wethouders.

Projectgroep wijkbeheer

Deelnemers:

- De samenstelling van de projectgroep wordt gewijzigd: Om de betrokkenheid van het middenkader te vergroten, worden de afdelingschefs afgevaardigd naar de projectgroep;
- Coördinatoren wijkbeheer;
- SWW;
- Wijkconsulenten;
- SKW;
- Politie.

Doel:

- Aandragen van ideeën aan stuurgroep om beleid rond wijkbeheer te ontwikkelen, actualiseren en evalueren;
- Aandragen van ideeën in de uitvoerende zin;
- Ondersteunen coördinatoren wijkbeheer.

Status:

Adviseert aan stuurgroep en aan overleggen op uitvoerend niveau.

Operationeel niveau:

- Ad hoc-overlegvormen binnen de gemeente;
 - Ad hoc-overlegvormen met andere professionele instanties;
- Bij deze overlegvormen worden bewoners betrokken.

De organisatie van bewoners rond wijkbeheer

De huidige organisatieopzet blijft gehandhaafd. De volgende onderdelen dienen echter in acht te worden genomen.

- Het wijkplatform wordt gezien als een afspiegeling van de wijk en niet als een vertegenwoordiging; het wijkplatform praat dus niet namens bewoners, maar wordt als toetssteen gebruikt: wat denkt u dat de bewoners van dit idee vinden?
- Bij het invoeren van wijkbeheer in nieuwe wijken wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande bewonersstructuren in de wijk.
- Bij het invoeren van wijkbeheer in nieuwe wijken worden bewoners geïnformeerd over het hoe, wat en waarom van wijkbeheer. Speciale aandacht is er voor de rol van bewoners in wijkbeheer.
- Het wijkplatform wordt gehoord bij de voorbereiding van (belangrijke) beslissingen in de wijk.
- De deelnemers binnen het wijkplatform dienen regelmatig te rouleren.
- Het wijkplatform wordt eens per jaar uitgenodigd in de vergadering van de werkgroep om daar te spreken over de voortgang en de organisatie rond wijkbeheer.

Cultuurverandering

- Er moet meer aandacht komen voor wijkbeheer vanuit alle betrokken gemeentelijke disciplines vooral op middenkaderniveau. Om dit te bereiken moet geld worden uitgetrokken om een traject van cultuurverandering in gang te zetten met als doel het verbreden van het draagvlak en het vergroten van de daadwerkelijke betrokkenheid bij wijkbeheer binnen de gemeente.

Communicatietraject

- Er wordt een intern communicatietraject gestart om het ambtelijk apparaat te informeren over wijkbeheer.
- Er wordt een extern communicatietraject gestart in de wijken waar wijkbeheer nog wordt ingevoerd.

Adviesvraag 3

De rol van de gemeentelijke bestuursorganen bij wijkbeheer.

Advies

Om de betrokkenheid van het dagelijks bestuur van de gemeente te vergroten en ook de relatie bewoners - wethouders te verstevigen pleiten wij voor de invoering van wijkwethouders. Een wijkwethouder is alleen verantwoordelijk voor het proces van wijkbeheer. Daarnaast blijft hij verantwoordelijk voor de eigen portefeuille.

De rol van de raad kan op verschillende manieren worden ingevuld.

Zo is het mogelijk een politieke doorsnede van de raad een of twee keer per jaar een bezoek aan de wijken te laten brengen. Hiervoor kunnen ook de professionele organisaties uitgenodigd worden. Ook is het mogelijk de betrokken raadscommissies eens per jaar te laten vergaderen in een wijk.

Adviesvraag 4

De aanpak en organisatorische aanpak van wijkbeheer in andere wijken van Woerden.

Advies

Naar onze mening moet wijkbeheer in alle wijken van Woerden worden ingevoerd. Gelet op de gemeentelijke herindeling is wijkbeheer een goede strategie om het contact met de bewoners in de nieuwe, grotere gemeente te onderhouden en te verstevigen. Daarbij kan en moet zeker gebruik worden gemaakt van de bestaande structuren in de diverse kernen. Zo kennen de kernen Kamerik en Zegveld al een stevige bewonersparticipatie. Door het wijkbeheer in de gehele gemeente Woerden in te voeren, geeft de gemeente Woerden het belang van een aanspreekpunt in de wijk aan. Vanzelfsprekend moet er voldoende budget worden uitgetrokken om wijkbeheer in heel Woerden succesvol te laten zijn.

Adviesvraag 5

De reikwijdte van wijkbeheer (welke beleidsvelden vallen onder wijkbeheer).

Advies

Onder wijkbeheer vallen alle voorzieningen en maatregelen, die een wijkgebonden karakter hebben. Individuele dienstverlening (zoals het aanvragen van een bijstandsuitkering of het aanvragen van een paspoort) en beleid dat zich op de gehele gemeente richt (zoals bijvoorbeeld een structuurplan) vallen buiten deze definitie. Wat algemeen gemeentelijk beleid betreft worden bewoners gehoord via de gebruikelijke inspraakprocedures.

Volgens de deelnemers aan de discussiebijeenkomsten bestaat het huidige wijkbeheer in Woerden al uit een fysieke en sociale component. Naar onze mening heeft de fysieke component tot nu toe echter de boventoon gevoerd en kan de sociale component nog verder worden versterkt. Beleidsvelden waaraan in het kader van sociaal wijkbeheer extra aandacht dient te worden besteed zijn jeugdparticipatie, onderwijs en sport. Door het meer betrekken van het lokale welzijnswerk, scholen en sportverenigingen in de wijk moeten deze beleidsvelden een nadere invulling op wijkniveau krijgen. De coördinatoren wijkbeheer nemen het voortouw om contacten te leggen met deze organisaties.

Wijkbeheer kan in Woerden als volgt worden gedefinieerd:

Het geheel van maatregelen, dat is gericht op het instandhouden en/of verbeteren van de leefbaarheid in een wijk. Het treffen van deze maatregelen komt tot stand door nauwe samenwerking van alle betrokken professionele instanties en de bewoners.

Volgens de deelnemers aan de beide discussiebijeenkomsten bestaat het wijkbeheer in Woerden uit zowel een fysieke als een sociale component.

Fysiek beheer wordt als volgt gedefinieerd:

Het geheel van maatregelen dat is gericht op het instandhouden en/of verbeteren van de openbare ruimte, de woningen en de directe woonomgeving in een wijk. Het treffen van deze maatregelen komt tot stand door nauwe samenwerking van alle betrokken professionele instanties en de bewoners.

Sociaal beheer wordt gedefinieerd als:

Het geheel van maatregelen dat is gericht op het instandhouden en/of verbeteren van de sociale voorzieningen en sociale cohesie in een wijk. Het treffen van deze maatregelen komt tot stand door nauwe samenwerking van alle betrokken professionele instanties en de bewoners.

Als randvoorwaarden dienen aan het wijkbeheer te worden gesteld:

- er wordt voldoende budget voor wijkbeheer uitgetrokken;
- door elke betrokken partij moeten duidelijke beleidsuitgangspunten ten aanzien van wijkbeheer worden opgesteld;
- alle partijen nemen wijkbeheer serieus;
- afspraken worden nagekomen; blijkt dat niet mogelijk dan wordt uitgelegd waarom niet;
- er is sprake van volwassen verhoudingen tussen alle partijen;
- de eindverantwoordelijkheid voor de te nemen maatregelen blijft bij de professionele organisaties;
- bewoners worden ondersteund door middel van een wijkconsulent.

Bijlage 1 Overzicht geïnterviewde personen

Gemeente Woerden

de heer Van Zwieten	Burgemeester van Woerden
de heer Stol	Wethouder Openbare Werken
de heer IJpma	Wethouder Welzijn
de heer Slooijer	Gemeentesecretaris
de heer Keizer	chef weg- en waterbouw
de heer Mark	directeur dienst Openbare Werken
de heer Boender	chef dienst Welzijn
de heer Kwakkernaat	directeur dienst Welzijn
de heer Elenga	stafbureau Bestuursondersteuning/ bestuurlijke vernieuwing
de heer Smits	wijkploegleider Schilderskwartier
de heer Klootwijk	wijkploegleider Molenvliet
mevrouw Bikker	coördinator wijkbeheer dienst Welzijn

Woningbouwvereniging Stichting Woonbelangen Woerden

de heer Duits	directeur
de heer Klee	beleidsmedewerker

Politie district Rijn en IJssel

de heer Dijk	wijkagent Schilderskwartier
de heer Hageman	wijkagent Snel en Polanen

Stichting Welzijn Gouda

mevrouw Schoonderwoerd	wijkconsulent Schilderskwartier
mevrouw Van der Scheer	wijkconsulent Snel en Polanen

Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Woerden

mevrouw Van Dijk	wijkcoördinator Schilderskwartier
de heer Klomp	directeur

Bewoners

de heer Boersma	voorzitter wijkplatform Molenvliet
de heer Streng	voorzitter wijkplatform Schilderskwartier
de heer Koolschijn	voorzitter wijkplatform Snel en Polanen

Bijlage 2 Geraadpleegde literatuur

- Raadsvoorstel d.d. 24 februari 1994 onderzoek wijkbeheer Schilderskwartier;
- Notitie doelstelling wijkbeheer Schilderskwartier;
- Onderzoeksrapport Abacus;
- Wijkgericht werken in het Schilderskwartier, dienst Welzijnszaken d.d. 13 november 1996;
- Discussiestuk Werkgroep Wijkbeheer: Evaluatie Wijkploegen d.d. 3 februari 1997;
- Convenant Wijkbeheer Schilderskwartier;
- Stand van Zaken Wijkbeheer d.d. 26 september 1995;
- Wijkgericht (samen)werken, notitie d.d. 24 februari 1998 directeur Welzijn;
- Pilot Wijkbeheer, discussiestuk 7 juli 1998;
- Beleidsprogramma gemeente Woerden 1998-2002.